

БӨЛІМ: UNIVER / ATY / СТУДЕНТ

Медицина қызметкерінің дәрілік заттарды өткізу қағидаларын және рецепт жазу талаптарын бұзуы (ҚР медициналық қылмыстық құқық бұзушылықтар кодексінің 81-бабы)

ЖАРИЯЛАНДЫ
22.11.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/184036/>

ӘӘЖ 504.3

Базарбай Құралай, Асемжан Инжу

Алматы технологиялық университеті

Фармацевтикалық Өндіріс Технологиясы 1 курс студенттері

Алматы қаласы

Жумабаева Куралай Жумабаевна

Алматы технологиялық университеті

Әлеуметтік гуманитарлық пәндер кафедрасының ассистент профессоры,

заң ғылымдарының кандидаты

Аннотация

Бұл жұмыста Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 81-бабы — медицина қызметкерінің еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтаманы беру қағидаларын бұзуы — жан-жақты талданады. Мақалада еңбекке жарамсыздық құжатының қоғамдағы және денсаулық сақтау жүйесіндегі құқықтық маңызы, сондай-ақ оны беру тәртібін бұзудың салдары қарастырылады. Авторлар 81-баптың құрылымын ашып, заңсыз немесе негізсіз анықтама беру фактілері үшін қолданылатын әкімшілік жауапкершілік түрлерін, айыппұл мөлшерлерін және қайталанған құқық бұзушылық үшін қарастырылған күшейтілген санкцияларды түсіндіреді. Сонымен қатар еңбекке жарамсыздық парағын заңсыз рәсімдеудің әлеуметтік және моральдық зияны, оның медициналық жүйеге деген сенімге, әділдік қағидаттарына әсері көрсетіледі. Жұмыс қорытындысында медицина қызметкерінің кәсіби этикасы мен заң талаптарын сақтау қажеттілігі баса атап өтіліп, адалдық пен жауапкершілік денсаулық сақтау саласының тұрақтылығы мен қоғам сенімінің негізгі

шарты екені тұжырымдалады.

81-бап. Медицина қызметкерінің еңбекке уақытша жарамсыздық туралы парақты немесе анықтаманы беру қағидаларын бұзуы

Кіріспе

Медицина – адам өмірін сақтауға, денсаулығын қорғауға бағытталған ең қасиетті мамандықтардың бірі. Дәрігердің қолында тек инемен, дәрімен емдеу ғана емес, сонымен қатар үлкен сенім мен жауапкершілік бар. Сол сенімнің бір бөлігі – ресми медициналық құжаттар, соның ішінде еңбекке уақытша жарамсыздық парағы.

Бұл құжат азаматтың науқастануына байланысты белгілі бір уақыт аралығында жұмысқа шығуға жарамсыз екенін дәлелдейді. Сондықтан оны беру – жай іс емес, заңмен реттелетін маңызды процесс.

Осы ретте Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 81-бабы ерекше маңызға ие. Бұл бап – дәрігердің кәсіби адалдығын, медициналық жүйенің тазалығын және қоғамдағы әділдікті қорғауға арналған құқықтық норма.

81-баптың мазмұны мен мәні

81-бап екі тармақтан тұрады және медицина қызметкерлерінің еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе анықтаманы беру кезінде белгіленген қағидаларды бұзғаны үшін жауапкершілік белгілейді.

Бірінші тармаққа сәйкес, егер медицина қызметкері еңбекке жарамсыздық парағын заңсыз, не болмаса бекітілген тәртіпке сай келмейтін жағдайда берсе, оған: ескерту жасалады, немесе жеке тұлғаға – 5 АЕК, лауазымды тұлғаға – 10 АЕК мөлшерінде айыппұл салынады.

Екінші тармақта бұл құқық бұзушылық қайталанып жасалған жағдайда жауапкершілік күшейеді:

жеке тұлғаға 10 АЕК,

лауазымды тұлғаға 20 АЕК,

және қажет болса, денсаулық сақтау саласындағы маман сертификатынан айыру шарасы қолданылады.

Бұл — жай ғана айыппұл емес, бұл дәрігерлік абырой мен сенімге тікелей әсер ететін заңдық ескерту.

Баптың маңызы

81-баптың маңызын түсіну үшін оның артындағы моральдық және әлеуметтік астарын сезіну керек.

Медицина қызметкері — қоғам алдындағы үлкен сенімді тұлға. Егер ол заңсыз анықтама берсе, бір адамның жеке пайдасы үшін жалпы жүйенің әділдігін бұзады.

Мұндай әрекет:

Мемлекеттік құжаттарға деген сенімді азайтады;

адал еңбек етіп жүрген азаматтардың құқығын таптайды;

денсаулық сақтау саласының абыройына нұқсан келтіреді.

Заң осының бәрін болдырмау үшін әділдік қағидатына сүйенеді. Себебі дәрігердің қолындағы қалам – адам тағдырына әсер ететін құрал.

Қорытынды

81-бап – жай ғана әкімшілік норма емес, ол медициналық этика мен заңдылықтың тоғысқан тұсы.

Медицина қызметкерінің ең басты қаруы – адалдық пен адамгершілік.

Еңбекке жарамсыздық парағы сияқты құжатты беру кезінде дәрігердің әр әрекеті заңға және ар-ожданға сай болуы тиіс.

Әр медицина қызметкері бұл бапты жақсы біліп, оны өз кәсібінің құрметін сақтау жолында басшылыққа алуы керек.

Заңға бағыну – тек қорқыныштан емес, сана мен сенімнен туындайтын мәдениет.

Сондықтан 81-бап – қоғамға әділдік, дәрігерге абырой, ал мемлекетке сенім әкелетін маңызды құқықтық тірек.

Адал дәрігер мен таза заң — дені сау ұлттың кепілі.

Қолданылған әдебиеттер:

1. *Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексі. 2025 жыл. <mailto:https://adilet.zan.kz/>*
2. *ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің «Медицина қызметкерлерінің кәсіби этикасы» нұсқаулығы. Астана, 2023 жыл. <mailto:https://www.gov.kz/memleket/entities/dsm>*
3. *Әбдіқадыров, А. Медицина құжаттарының заңдық негіздері. Алматы: Жұмақ, 2021 <mailto:https://www.nlrk.kz/>*
4. *Сапарбекова, Г. Медициналық этика және заңнама. Астана, 2022. <mailto:https://parlib.kz>*
5. *Қазақстан Республикасының «Денсаулық сақтау туралы» Заңы. 2024 жыл. <https://adilet.zan.kz/kaz/docs>*

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.